

**MILES
RESEARCH**

KVK

Heb je vragen over dit rapport?
Stel ze aan:

Carolien Babonnick
Insights Consultant (KVK)
carolien.babonnick@kvk.nl

Omnibus onderzoek juni 2026, deelrapportage

Onderwerp:

- Impact van internationale ontwikkelingen

Impact van internationale ontwikkelingen

A background image showing a row of bicycles parked in a park-like setting. The bicycles are of various colors, including red, white, and blue. The image is slightly blurred, focusing on the foreground bikes. The text is overlaid on a white diagonal band that cuts across the image.

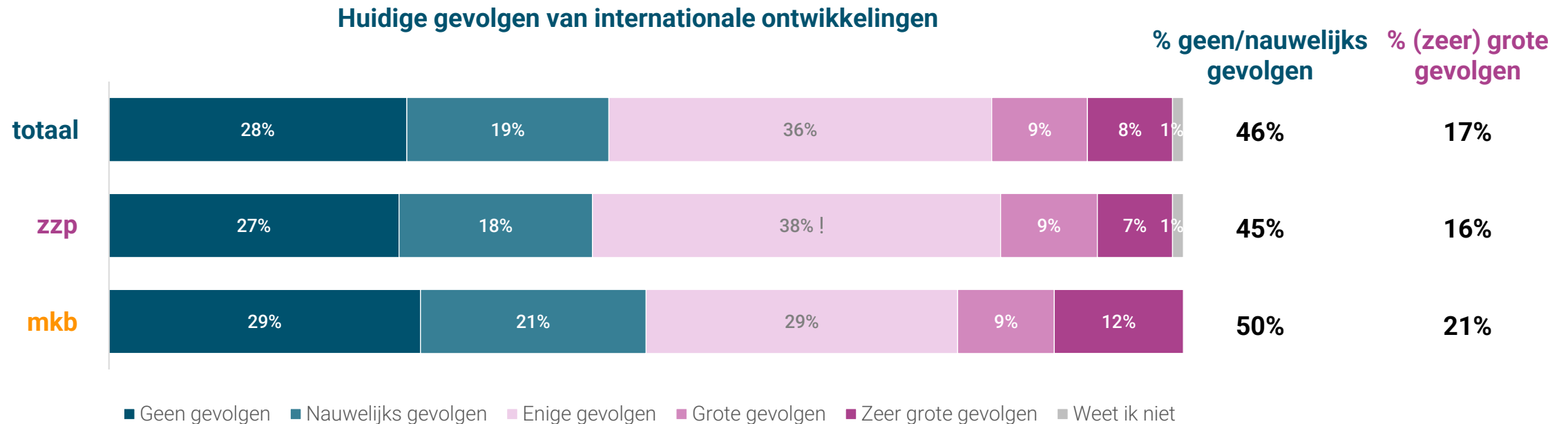
Management summary

Impact van internationale ontwikkelingen

- Ruim de helft van de ondernemers merkt voor eigen bedrijf gevolgen van internationale ontwikkelingen, zoals geopolitieke spanningen, energieprijzen en handelsmaatregelen.
- De gevolgen worden vooral ervaren in energieprijzen, inkooprijzen en transportkosten. Die laatste is groter onder mkb'ers dan zzp'ers (40% vs. 26%). Verder ervaren ondernemers ook onzekerheid over toekomstige inkomsten of een lagere/wisselende vraag. Dit speelt juist meer bij zzp'ers dan mkb'ers.
- Meer dan de helft van de ondernemers verwacht dat zij in het komende jaar effect gaan ondervinden van internationale ontwikkelingen.
- Het grootste deel van de ondernemers heeft (nog) geen maatregelen genomen naar aanleiding van de ontwikkelingen. Als die maatregelen wel genomen zijn, zijn dit vaak het hanteren van lagere marges of hogere prijzen.
- Niet alle bedrijven zijn voorbereid op toekomstige verstoringen: 30% van alle ondernemers geeft aan hier niet op voorbereid te zijn. Dit is onder zzp'ers nog hoger (34%) dan onder mkb'ers (10%).
- Bijna de helft van de ondernemers vindt het voorbereid zijn op verstoringen of uitval (zeer) belangrijk. Dit geldt voor mkb én zzp.

Bijna de helft van de ondernemers (46%) merkt nauwelijks of geen gevolgen van internationale ontwikkelingen

- Ondernemers met 10 of meer werkzame personen geven vaker aan (zeer) grote gevolgen te ervaren (39%) dan ondernemers met 2 tot 9 werkzame personen (19%) of zzp'ers (16%).

"In welke mate ervaart jouw bedrijf op dit moment gevolgen van internationale ontwikkelingen, zoals geopolitieke spanningen, energieprijzen en handelsmaatregelen?"

Basis: alle respondenten: totaal: n=530; zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

De gevolgen van internationale ontwikkelingen zijn vooral brandstof- en energiekosten, maar de impact daarvan verschilt per bedrijf

Wat voor gevolgen?

Geen/nauwelijks gevolgen (46%)

"Daar heb ik geen last van."

"Ik werk nationaal, en ondervind geen hinder."

"De zorg blijft hierin stabiel."

"In mijn klantenkring merk ik niets van minder activiteiten."

"Alleen impact op rentestanden en aandelen koersen. Geen activiteiten die er rechtstreeks onder lijden."

"Brandstof is erg duur geworden, voor de rest valt het wel mee."

"Brandstofkosten."

"Behalve stijgende energiekosten ondervinden wij geen gevolgen."

Enige gevolgen (36%)

"Materiaal prijzen zijn omhoog gegaan."

"Economisch merk ik dat alles duurder wordt."

"Prijzen transport schieten omhoog en langzaam gaan nu ook alle inkooprijzen omhoog."

"Brandstof is sterk in prijs gestegen."

"Hoge dieselprijzen."

"Stijgende energiekosten zorgen voor hogere kosten."

"Vervoerskosten zijn hoger, klanten zijn voorzichtiger met uitgeven."

"Klanten worden voorzichtiger met uitgaven."

"Minder opdrachten."

(Zeer) grote gevolgen (17%)

"Materiaalprijzen zijn sterk gestegen vanwege hogere grondstof-, transport- en energieprijzen."

"Alles is veel duurder geworden en schaarser."

"Brandstof is extreem hoog."

"Ik zit in de logistiek, dus de brandstof kosten zijn erg vervelend."

"Stijging in energieprijzen leidt tot prijsverhoging en dus tot vraaguitval."

"Meer kosten voor transport en angst in de markt."

"We hebben veel minder boekingen doordat iedereen bezig is met besparingen."

"Bijna geen klussen meer omdat bedrijven hun hand op de knip houden."

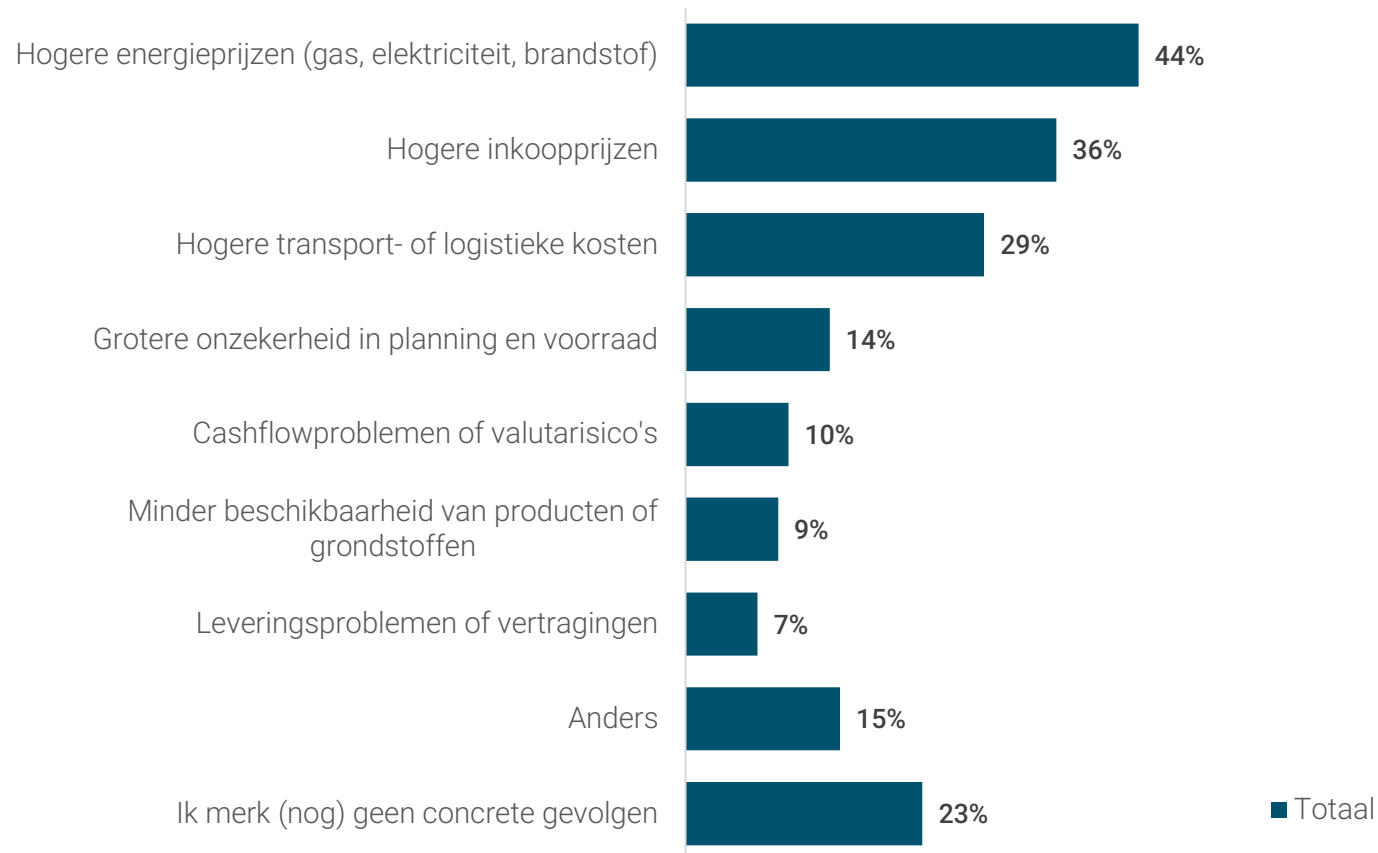
De gevolgen zijn voor velen terug te zien in het werk of dagelijks leven, maar niet iedereen ondervindt daar in dezelfde mate gevolgen van. Het gaat het met name om hogere brandstof- en energiekosten, en minder klantaanvragen. Voor sommigen is dit slechts bijzaak of heeft dit helemaal geen invloed, voor andere ondernemers is dit van grote invloed en daalt de omzet.

"Kun je je antwoord toelichten?"

Basis: alle respondenten: geen/nauwelijks gevolgen: n=272; enige gevolgen: n=181; (zeer) grote gevolgen: n=72

De meeste ondernemers ervaren invloed op de energieprijzen, inkoopprijzen en transportkosten

Grootste invloed van internationale ontwikkelingen op het bedrijf

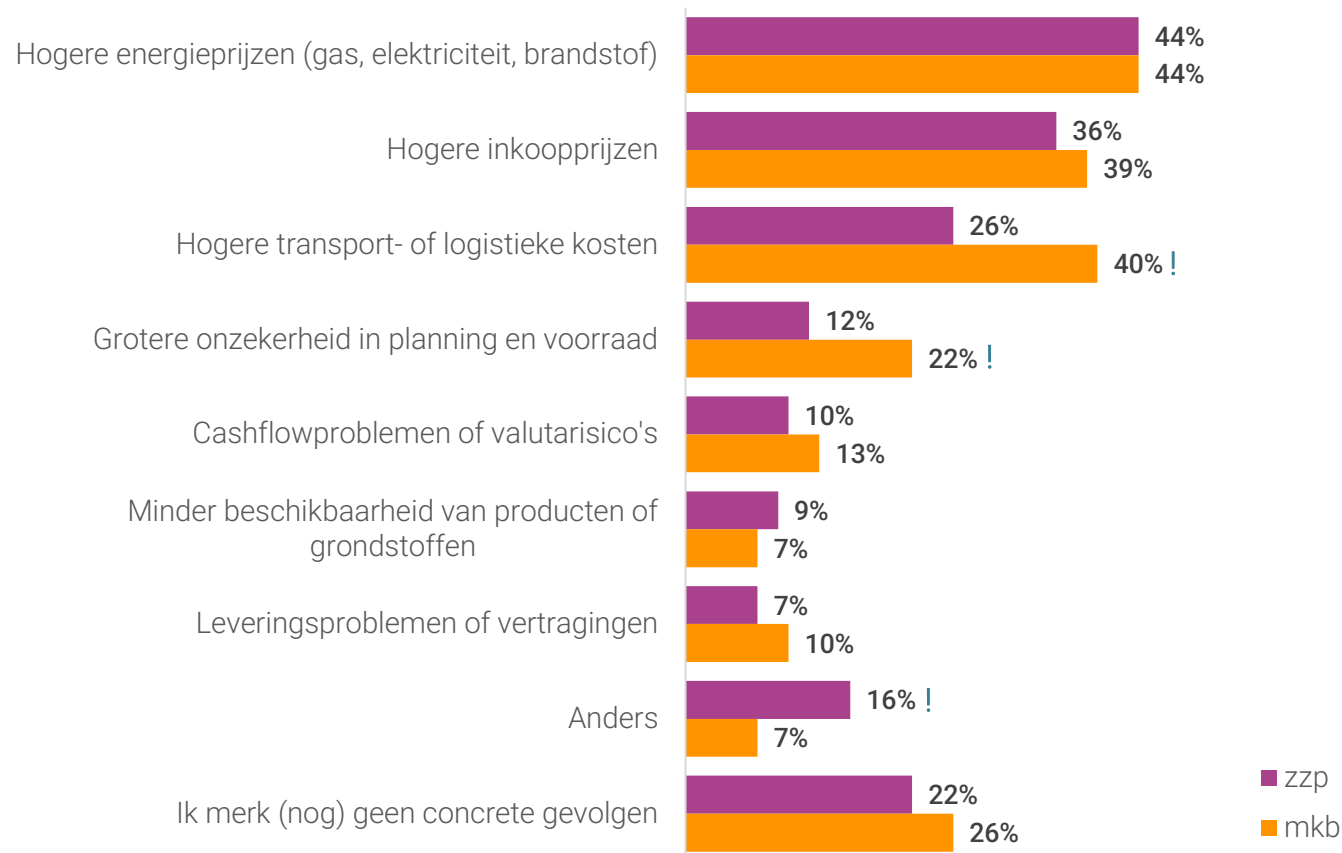
- Onder “Anders, namelijk” werd genoemd: Minder opdrachten, afwachtende klanten, onrust bij klanten, verkoop stagneert.

“Op welke gebieden merk je de gevolgen van internationale ontwikkelingen het meest?”

Basis: alle respondenten: totaal: n=530

Mkb'ers hebben vaker dan zzp'ers last van hogere transportkosten als gevolg van internationale ontwikkelingen

Grootste invloed van internationale ontwikkelingen op het bedrijf

- Ondernemers met 10 medewerkers of meer ervaren meer effect op energieprijzen (68%), inkooprijzen (56%) en transportkosten (59%) dan ondernemers met 2 tot en met 9 medewerkers (energie: 41%, inkoop: 37%, transport: 38%) of zzp'ers (energie: 44%, inkoop: 36%, transport: 26%).

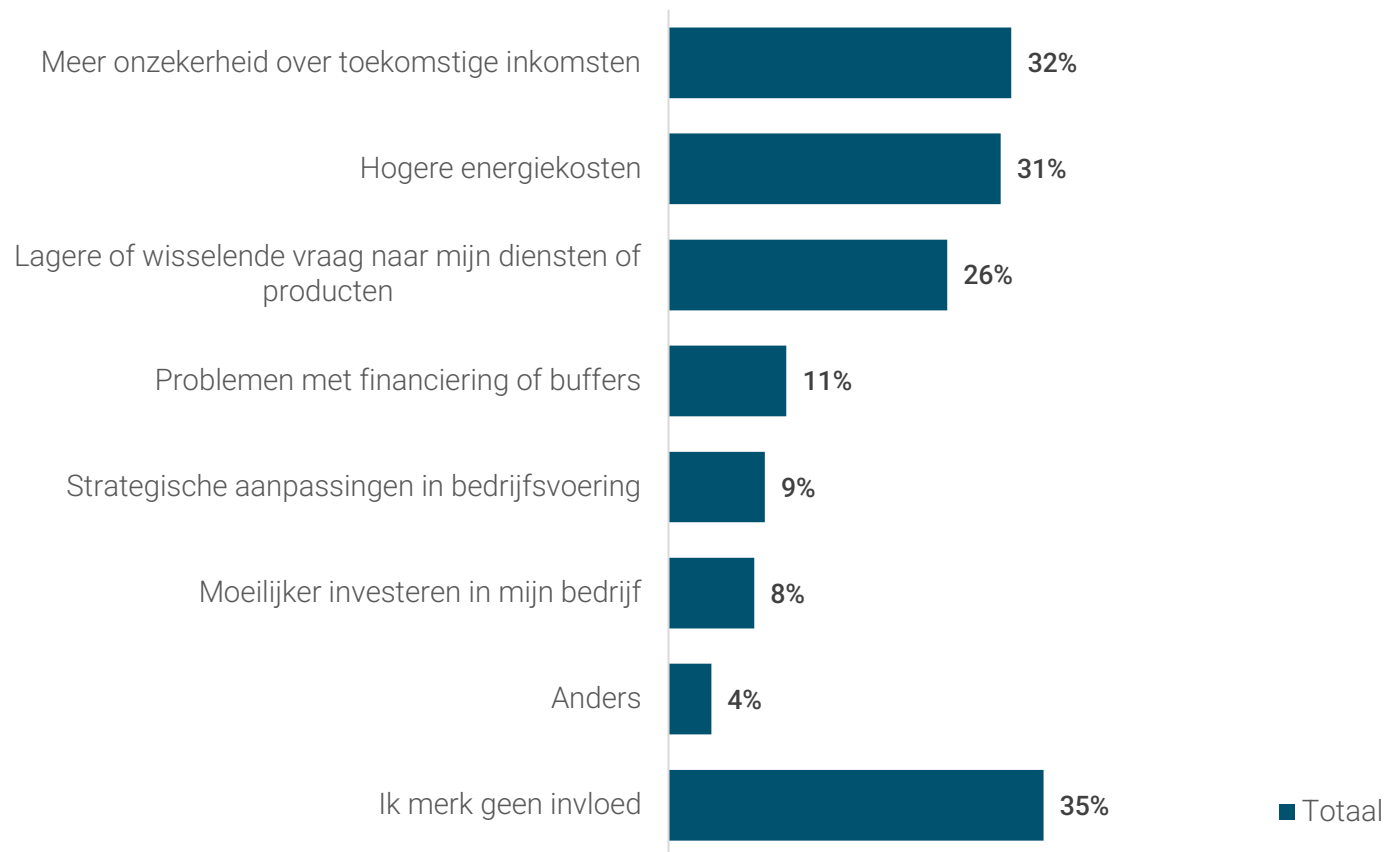
"Op welke gebieden merk je de gevolgen van internationale ontwikkelingen het meest?"

Basis: alle respondenten: zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Andere invloeden van internationale ontwikkelingen zijn onzekerheid over toekomstige inkomsten of een lagere of wisselende vraag

Andere invloeden van internationale ontwikkelingen, los van logistiek of leveringen

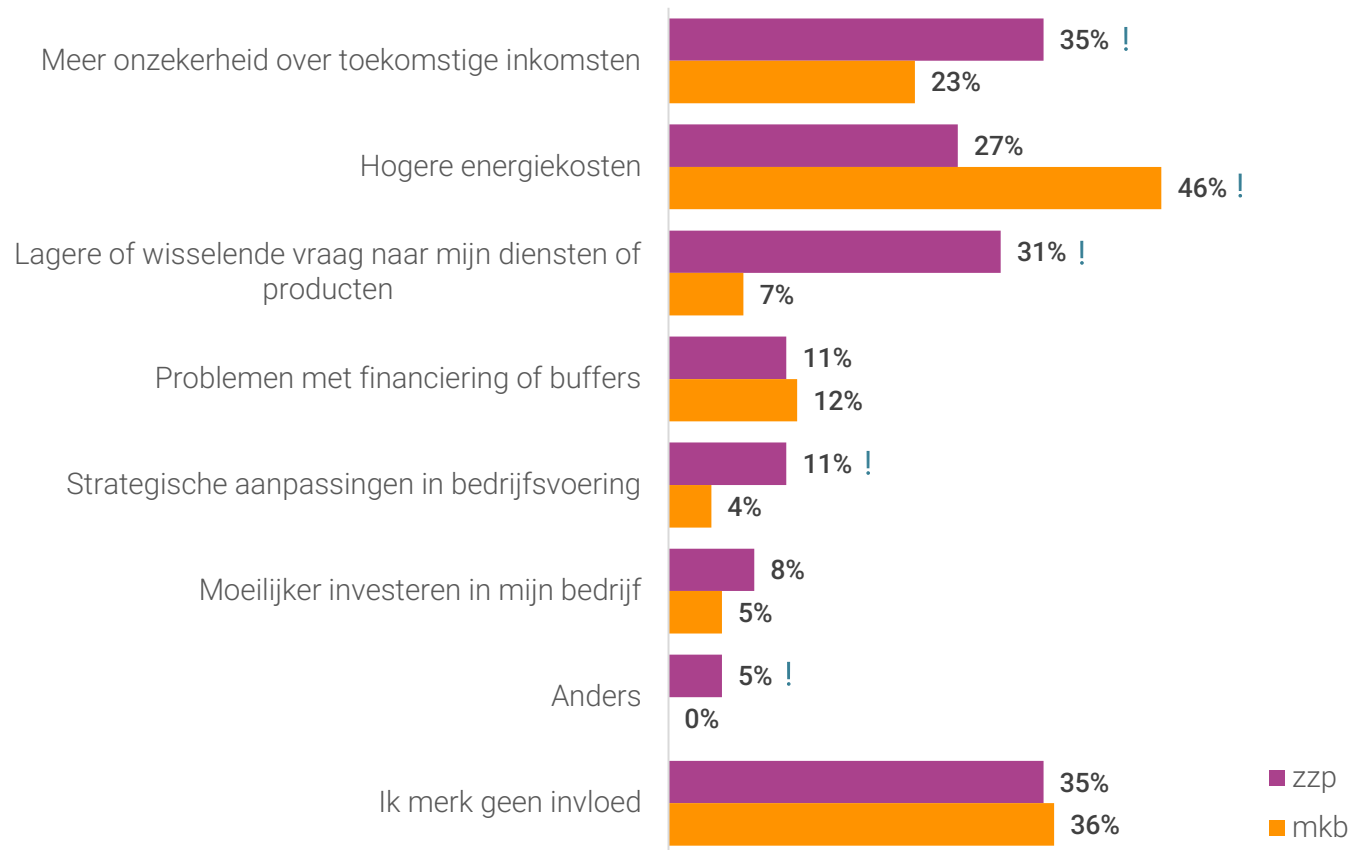
- Ook zijn hogere energiekosten (dus niet de prijzen) van negatieve invloed op het bedrijf.
- Onder “Anders, namelijk” werd genoemd: Klanten vragen uitstel van betalingen, hogere reis- en verblijfkosten, hogere brandstofkosten.

“Op welke bredere manieren beïnvloeden internationale ontwikkelingen jouw bedrijf, los van logistiek of leveringen?”

Basis: alle respondenten: totaal: n=530

Zzp'ers ervaren vaker onzekerheid over inkomsten en een lagere of wisselende vraag vanuit klanten dan mkb'ers

Andere invloeden van internationale ontwikkelingen, los van logistiek of leveringen

- Mkb'ers zien echter vaker hogere energiekosten: bijna de helft ervaart hier invloed van op hun bedrijf, terwijl dit onder zzp'ers ruim een kwart is.

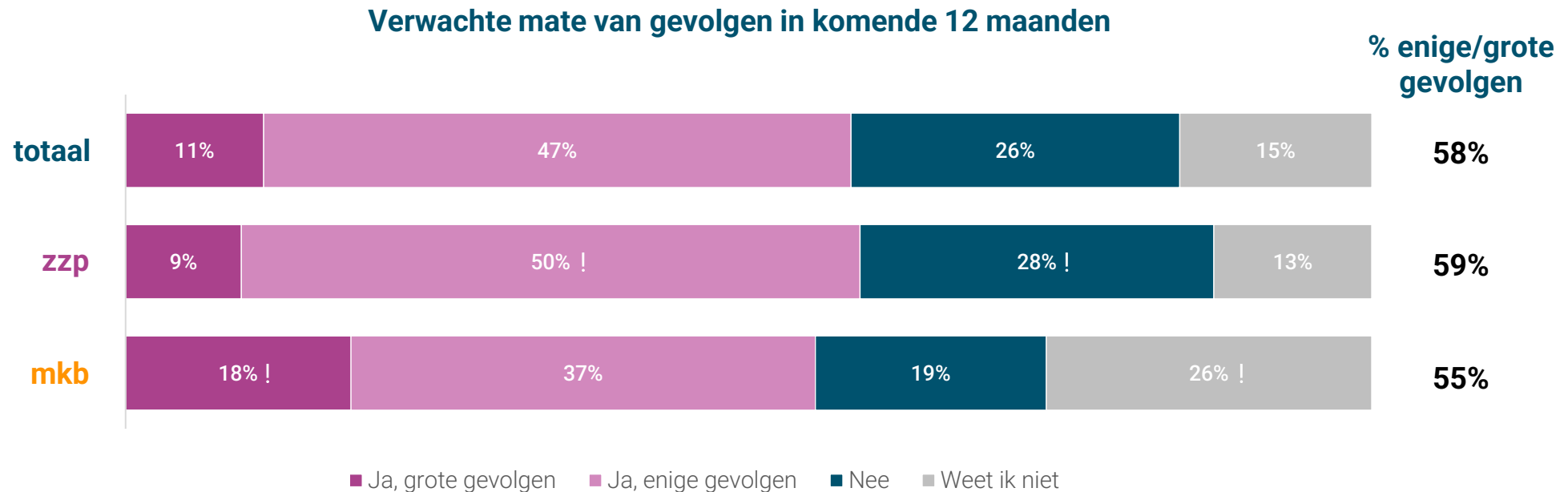
"Op welke bredere manieren beïnvloeden internationale ontwikkelingen jouw bedrijf, los van logistiek of leveringen?"

Basis: alle respondenten: zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Meer dan de helft van de zzp'ers en mkb'ers verwacht effect van internationale ontwikkelingen in het komende jaar

- Van de ondernemers die nu nog geen of nauwelijks gevolgen van internationale ontwikkelingen ervaren, denkt 27% dat dit zal veranderen naar enige tot grote gevolgen in de komende 12 maanden. Onder ondernemers die op dit moment enige, grote of zeer grote gevolgen ervaren, is dit percentage 86%.

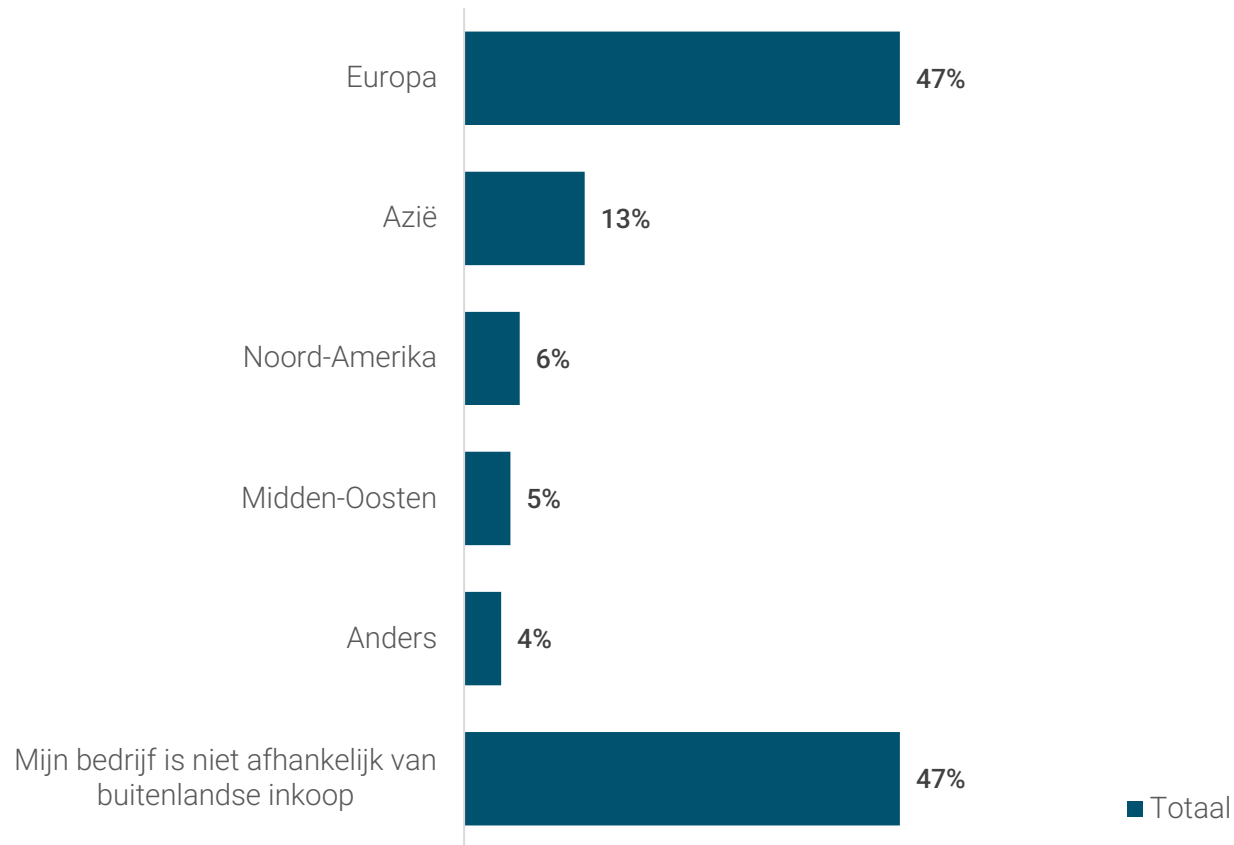
"Verwacht je dat jouw bedrijf in de komende 12 maanden gevolgen zal ondervinden van deze internationale ontwikkelingen?"

Basis: alle respondenten: totaal: n=530; zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Bijna de helft van de ondernemers is niet afhankelijk van buitenlandse inkoop

Regio's waarvan afhankelijk voor inkoop

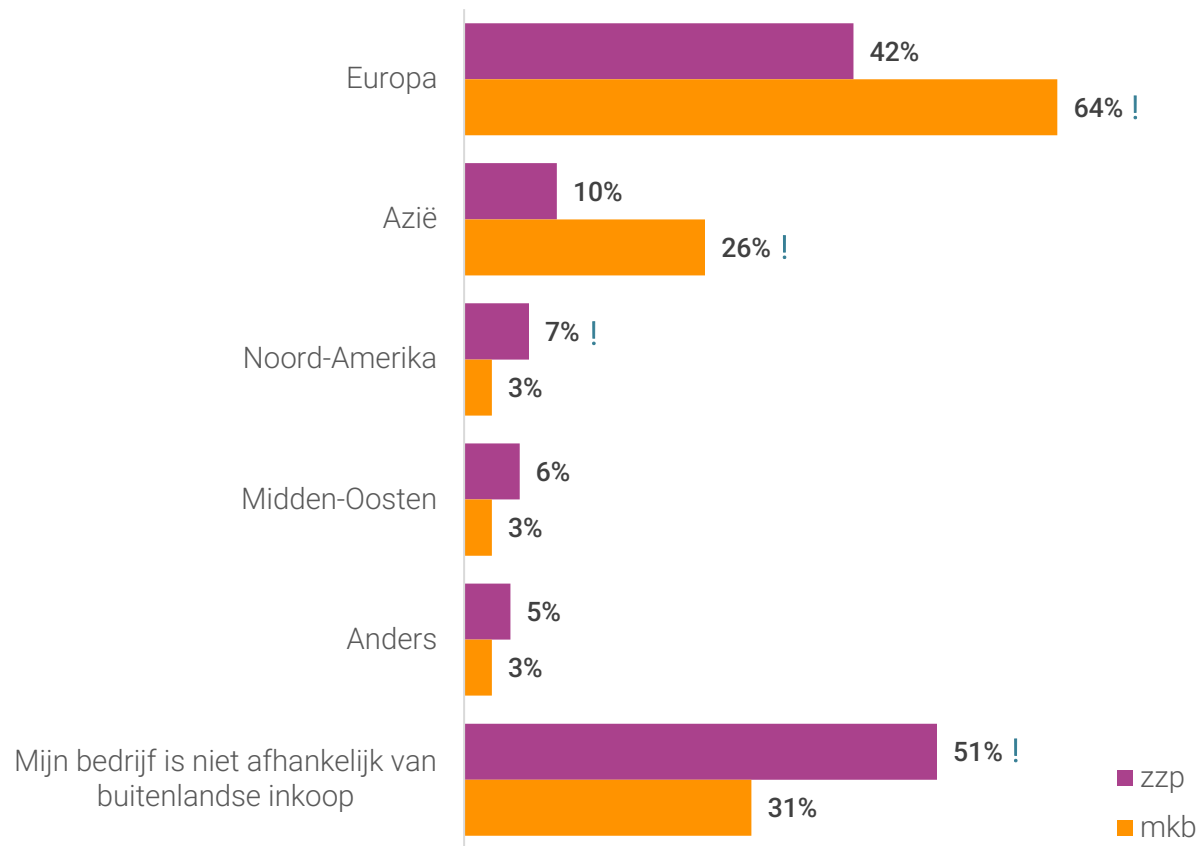
- Ondernemers die nu geen tot nauwelijks gevolgen ervaren van internationale ontwikkelingen, geven vaker aan niet afhankelijk te zijn van buitenlandse inkoop (59%), dan ondernemers die op dit moment enige, grote of zeer grote gevolgen daarvan zien (36%).
- Onder "Anders, namelijk" werd genoemd: Afrika, Zuid-Amerika, Nederland, wereldwijd.

"Van welke regio's is jouw bedrijf afhankelijk voor de inkoop van producten of diensten?"

Basis: alle respondenten: totaal: n=530

Mkb'ers zijn vaker afhankelijk van buitenlandse inkoop en dan met name inkoop vanuit Europa en Azië

Regio's waarvan afhankelijk voor inkoop

- Ondernemers met 10 of meer medewerkers zijn vaker ook afhankelijk van het Midden-Oosten (22%) en Noord-Amerika (15%) dan ondernemers met 2 tot 9 medewerkers (beide 1%) en zzp'ers (respectievelijk 6% en 7%).

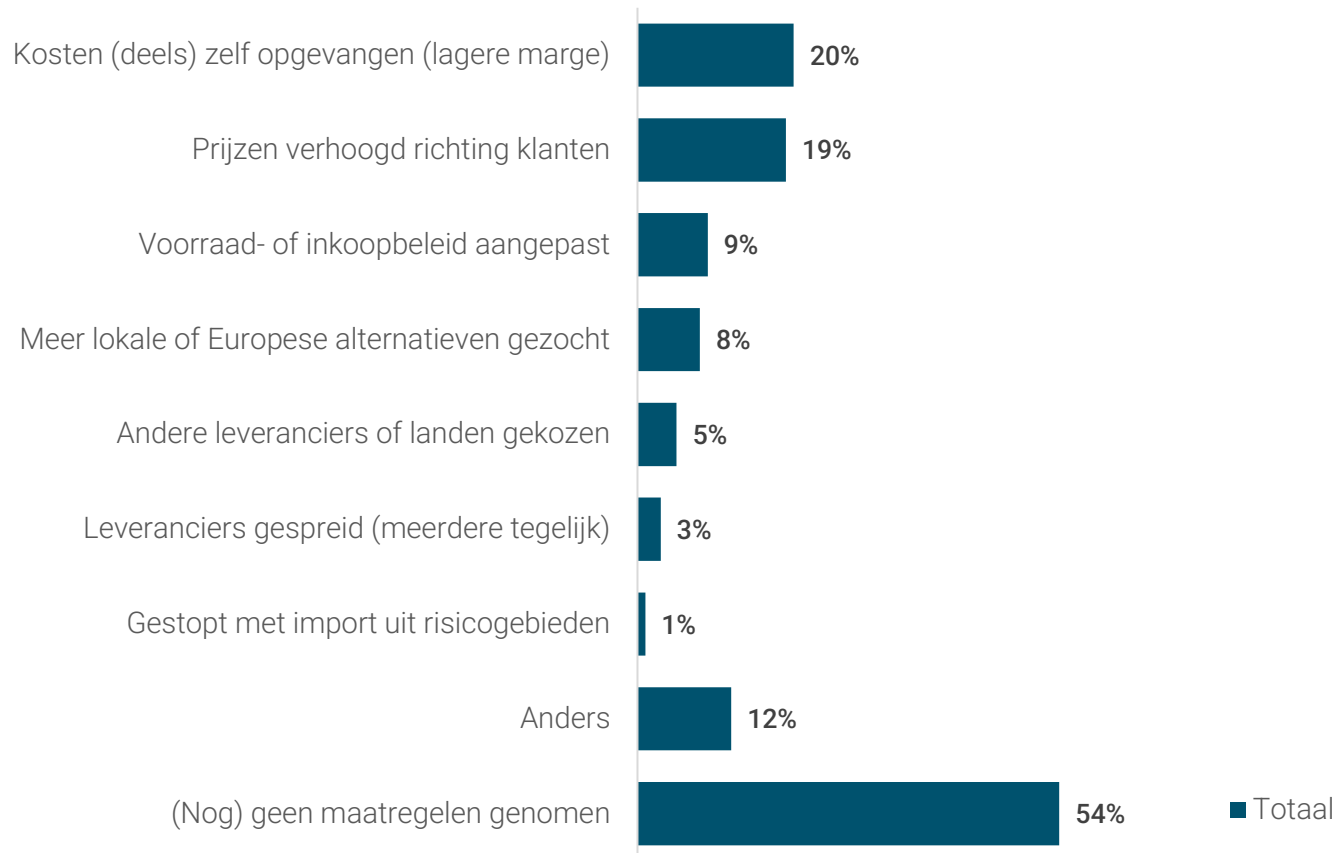
"Van welke regio's is jouw bedrijf afhankelijk voor de inkoop van producten of diensten?"

Basis: alle respondenten: zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Ruim de helft van de ondernemers heeft (nog) geen maatregelen genomen naar aanleiding van de ontwikkelingen

Genomen maatregelen als gevolg van internationale ontwikkelingen

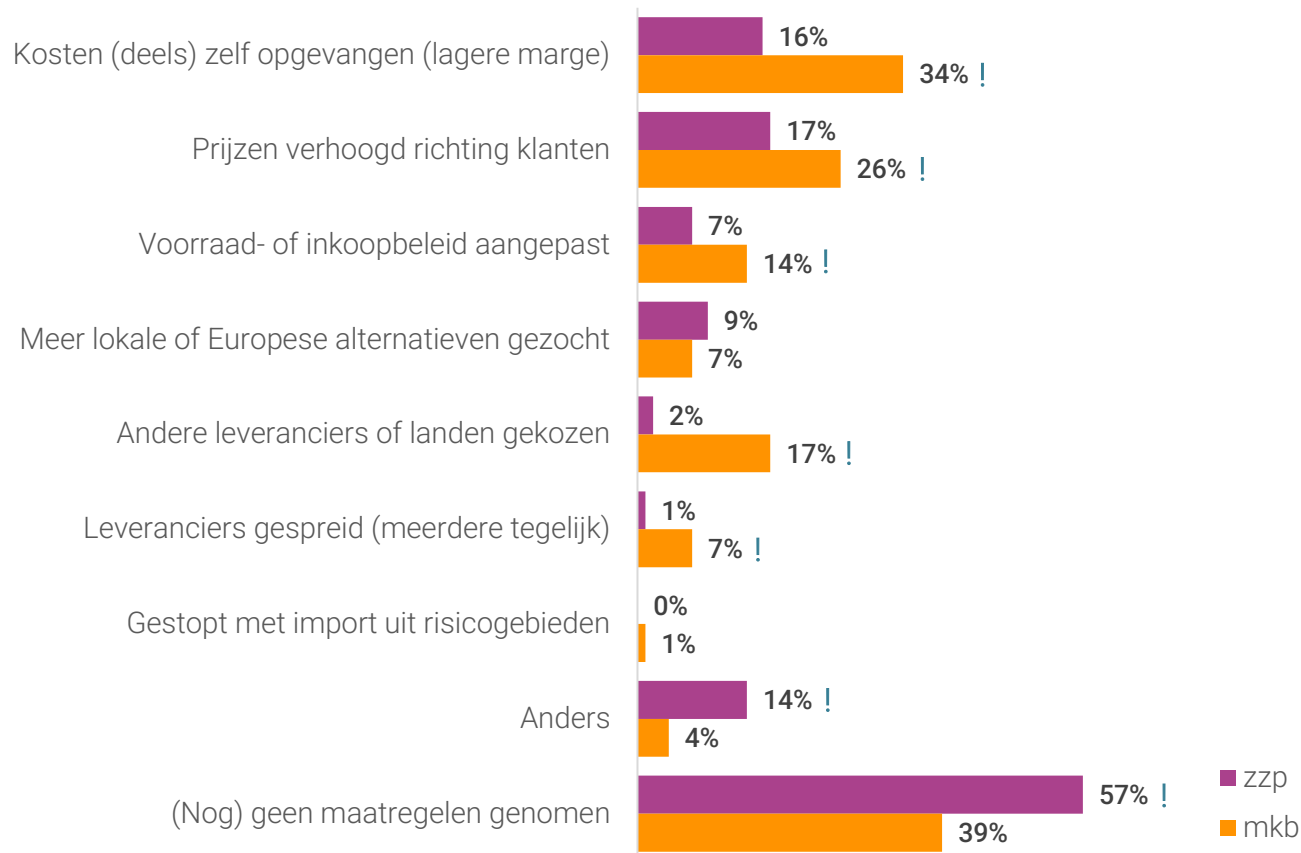
- Als er maatregelen genomen zijn, zijn dit vaak lagere marges of hogere prijzen.
- Onder “Anders, namelijk” werd genoemd: Meer investeren in eigen energievoorzieningen, voorraadbuffer ingekocht, minder vliegen.

“Welke maatregelen heeft jouw bedrijf genomen naar aanleiding van de internationale ontwikkelingen?”

Basis: alle respondenten; totaal: n=530

Zzp'ers hebben vaker (nog) geen maatregelen genomen; mkb'ers hebben de kosten zelf opgevangen of rekenen hogere prijzen

Genomen maatregelen als gevolg van internationale ontwikkelingen

- Ondernemers met 10 of meer medewerkers hebben vaker hun prijzen verhoogd (44%) dan ondernemers met 2 tot 9 medewerkers (24%) of zzp'ers (17%).

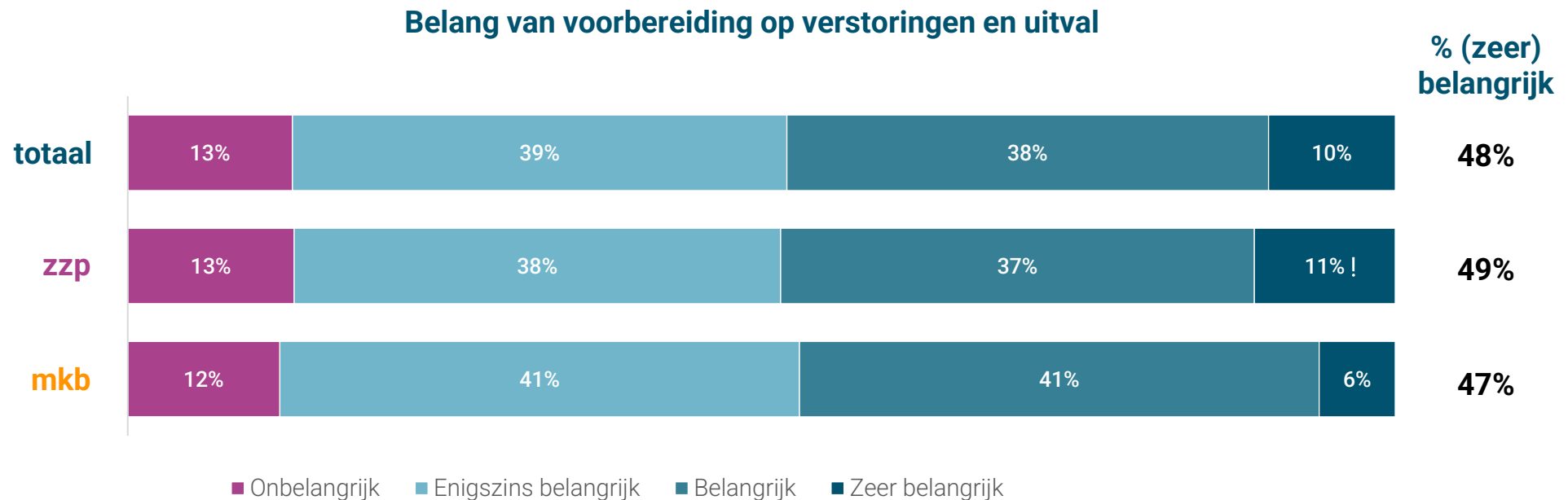
"Van welke regio's is jouw bedrijf afhankelijk voor de inkoop van producten of diensten?"

Basis: alle respondenten: zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Bijna de helft van de ondernemers vindt het voorbereid zijn op grootschalige verstoringen of uitval (zeer) belangrijk

- Ondernemers met 10 of meer medewerkers vinden dit aanzienlijk vaker (zeer) belangrijk (91%) dan ondernemers met 2 tot 9 medewerkers (42%) of zzp'ers (49%).

"In hoeverre vind je het belangrijk dat jouw bedrijf voorbereid is op dit soort verstoringen en uitval?"

Basis: alle respondenten: totaal: n=530; zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Een derde van de zzp'ers geeft aan niet voorbereid te zijn op toekomstige verstoringen

- Onder mkb'ers is dit percentage lager; echter geeft daar een groter aandeel (41%) aan niet te weten of het bedrijf hierop voorbereid is.
- Ondernemers die nu al enige, grote of zeer grote gevolgen van internationale ontwikkelingen ervaren, geven vaker aan dat hun bedrijf niet of slechts enigszins is voorbereid op toekomstige verstoringen (62%) dan ondernemers die op dit moment geen of nauwelijks gevolgen ervaren (44%).

"In hoeverre is jouw bedrijf voorbereid op toekomstige verstoringen in internationale handel (zoals geopolitiek, energie of logistiek)?"

Basis: alle respondenten: totaal: n=530; zzp: n=297; mkb: n=233

! = significant verschil tussen zzp en mkb

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Doelstelling

- Beter inzicht krijgen in meningen en houdingen van ondernemers over diverse onderwerpen.

Doelgroep

- Ondernemers van het KVK Ondernemerspanel

Methode

- Online vragenlijst

Weging

- Aantal medewerkers
- Sector
- Aantal jaar ondernemerservaring
- Leeftijd

Veldwerk

- Periode van 21 mei t/m 1 juni 2026.

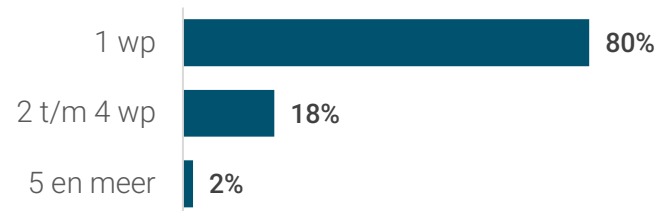

Respons

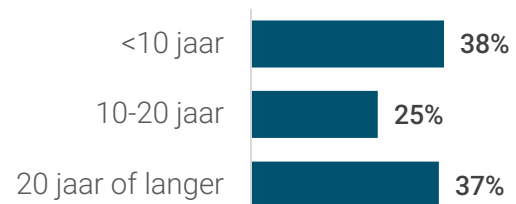
- Volledig ingevulde vragenlijsten: n=530 waarvan 297 zzp en 233 mkb

Verdeling van achtergrondkenmerken waar naar is gewogen

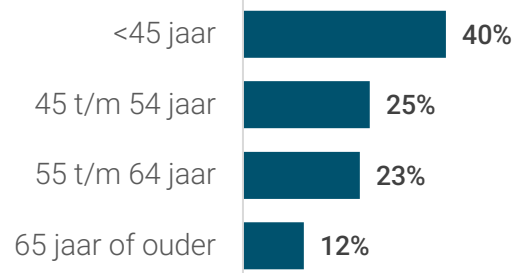
Bedrijfsgrootte

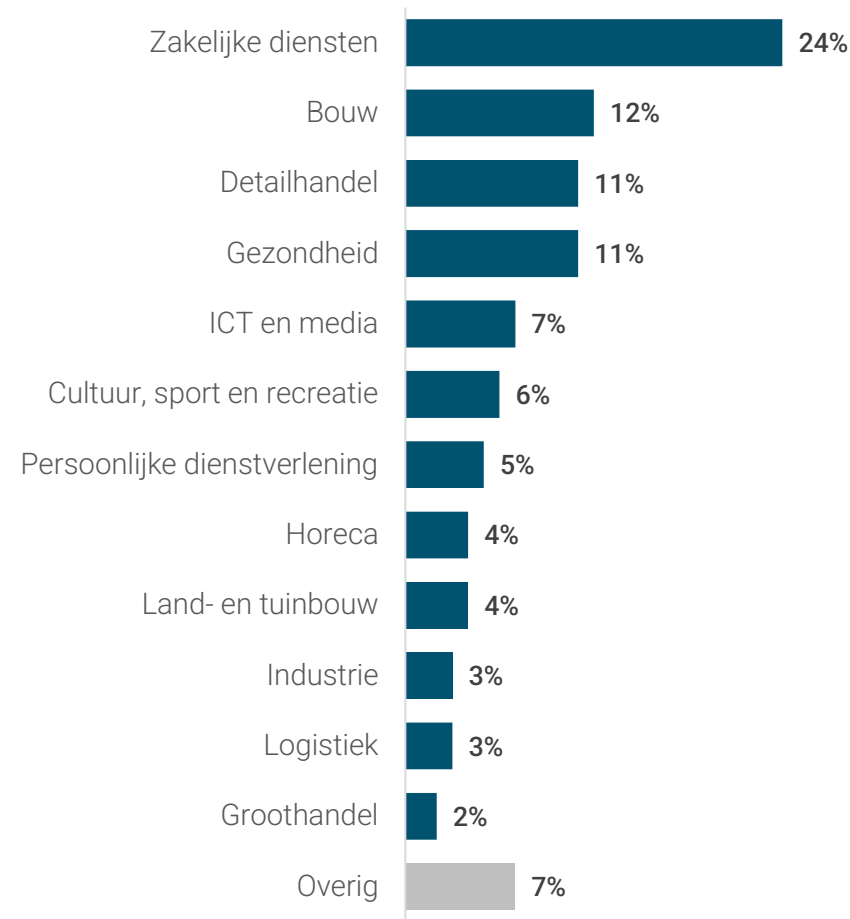
Ondernemerservaring

Leeftijd

Sector

Kenmerken waar naar is gewogen: bedrijfsgrootte, ondernemerservaring, leeftijd en sector.

Basis: alle respondenten: n=530